

גילוח ותספורת – מתוך הק"א 33-05-01 (פרק ה: תספורת, תסרוקת וגילוח)

37. חייל שמינו זכר

א. שערות ראשו של חייל תהיינה קצרות.

ב. חייל לא יסתפר תספורת עם מדרגה בשיער. ניתן שיהיו הבדלים בין אורך השיער בצדדים לחלק העליון, אך המעבר בין האורכים השונים יעשה בצורה מדורגת וחלקה (ללא "מדרגה" בשיער). חייל לא יגלח חלקים משיער ראשו ולא יגדל בלורית או ציצית שיער ארוכות, החורגות מהקו האחיד של תספורתו.

ג. חייל רשאי לצבוע את שערותיו, ובלבד שהצביעה תהא בגוון אחיד. הצבע שבו ייצבע השיער יהיה זהה או קרוב לצבע שערותיו הטבעי של החייל. הצביעה תתבצע על השיער כולו ולא על חלקים ממנו.

ד. אורך הפאות לא יעבור את קו אמצע האוזן. הפאות ירדו בקו ישר ויהיו ברוחב אחיד (מתחילת צמיחתן).

ה. על אף האמור לעיל, חייל המקיים אורח חיים דתי יהיה רשאי כדלקמן:

1) להאריך את פאותיו עד לקו תנוך האוזן, בתנאי שפאות אלה ירדו בקו ישר ויהיו ברוחב אחיד (מתחילת צמיחתן);

2) לגדל פאות מסתלסלות, שיהיו סדורות מאחורי אוזניו;

3) לנהוג מנהגי גילוח ותספורת בחגים ובמועדים כאמור בסעיף 0 להלן.

41. חריגה מהוראה זו

א. חייל שתספורתו חורגת מהאמור בהוראה זו, רשאי מפקדו או נגד היחידה לחייבו להסתפר.

42. גילוח

א. חלה חובה על חייל לגלח את פניו מידי יום, לפני מסדר הבוקר או בטרם יציאתו למקום שירותו. בסדרות אימונים, בשדה או בתנאי תעסוקה מיוחדים, רשאי מפקד היחידה לקבוע בפקודות השגרה היומיות מועד אחר לגילוח היומי. יובהר כי אין לכפות על חייל גילוח בשבת, אף אם הוא בתפקיד.

43. גידול זקן או שפם

א. חייל לא יגדל זקן או שפם, למעט אם קיבל היתר חריג, כמפורט להלן:

1) היתר מטעמים אישיים:

(א) היתר לגידול זקן או שפם מטעמים אישיים יינתן על-ידי קצין שלישות אגפי/זרועי/פיקודי או גורם אחר שהסמיך לעניין זה רמ"ט אכ"א (להלן בסעיף זה: "הגורם המוסמך"), אם מצא כי גידול הזקן או השפם מטעמים אישיים מהווה חלק מדמותו, מהווייתו או מזהותו של החייל או כי קיימת סיבה חריגה המצדיקה מתן היתר.

(ב) בחינת הגורם המוסמך כאמור בסעיף-משנה (א) לעיל, תתבסס על בקשה שימלא החייל לפי נספח יא" טופס 18 א", וכן על המלצתו המנומקת של מפקדו של החייל בדרגת רס"ן ומעלה. מפקדו של החייל ייתן המלצתו המנומקת לאחר שיקיים פגישה עם החייל בעניין. הגורם המוסמך ינמק את החלטתו על גבי טופס 18 ב".

(ג) בקשת החייל להיתר חריג לגידול זקן או שפם תועבר לגורם המוסמך דרך נגד המשמעת ביחידת החייל. היתר גידול זקן יינתן על גבי טופס 18 ב" ויועבר לנגד המשמעת ביחידה. אם הועבר ההיתר לגידול זקן כקובץ סרוק או בפקס, תוקפו מותנה בחתימת יד של נגד המשמעת

ביחידה או מפקד בדרגת רס"ן לפחות ביחידה . נגד המשמעת ביחידה יעביר את ההיתר לחייל.
החייל יחזיק את ההיתר בצמוד לתעודת החוגר שלו.

(2) היתר מטעמים אישיים- דתיים:

(א) היתר לגידול זקן או שפם מטעמים אישיים- דתיים יינתן על-ידי הגורם המוסמך כהגדרתו לעיל, אם מצא כי גידול הזקן או השפם מטעמי דת מהווה חלק מדמותו, מהווייתו או מזהותו של החייל.

(ב) בחינת הגורם המוסמך כאמור בסעיף-משנה (א) לעיל, תתבסס על בקשה שימלא החייל לפי נספח יא" טופס 18 א", על המלצתו המנומקת של מפקדו של החייל בדרגת רס"ן ומעלה, שתינתן לאחר שיקיים פגישה עם החייל בעניין ועל המלצת רב היחידה של החייל. רב היחידה יגבש המלצתו בהתבסס על בקשת החייל, המלצת מפקדו ושיחה או פגישה עם החייל במידת הצורך או לפי המלצת המפקד. הגורם המוסמך יוועץ עם הרב הפיקודי וינמק את החלטתו על גבי טופס 18 ב".

(ג) בקשת החייל להיתר חריג לגידול זקן או שפם תועבר לגורם המוסמך על ידי נגד המשמעת ביחידת החייל. היתר לגידול זקן יינתן על גבי טופס 18 ב" ויועבר לנגד המשמעת ביחידה. אם הועבר ההיתר כקובץ סרוק או בפקס, תוקפו מותנה בחתימת יד של נגד המשמעת ביחידה או מפקד בדרגת רס"ן לפחות. נגד המשמעת ביחידה יעביר את ההיתר לחייל. החייל יחזיק את ההיתר בצמוד לתעודת החוגר שלו.

(3) היתר מטעמים אישיים- רפואיים:

(א) אם קיים צורך רפואי, יפנה החייל לקבלת היתר לגידול זקן או שפם מטעמים אישיים- רפואיים מרופא יחידתו. רופא היחידה רשאי לאשר היתר זמני לגידול זקן או שפם עד 14 יום. החייל יחזיק את ההיתר בצמוד לתעודת החוגר שלו.

(ב) חייל שקבע לו רופא צבאי מורשה על-ידי מקרפ"ר – ענף רת"ם, היתר לגידול זקן מעל 14 יום לגידול זקן או שפם, יחזיק את ההיתר בצמוד לתעודת החוגר שלו. בהיתר זמני יפורט משך הזמן שבו החייל יהיה רשאי לגדל זקן מטעמים רפואיים, בהתאם לקבוע בהוראות קרפ"ר.

(ג) חייל שקיבל היתר כאמור, יגדל את זקנו בהתאם לכללי גידול הזקן המפורטים בהוראה זו.

(4) היתר זמני לגידול זקן או שפם:

(א) היתר זמני לגידול זקן או שפם יינתן לחייל שנמצא כי ביום הגיוס, ביום חזרה לשירות לאחר שחרורו, ביום חזרה לשירות לאחר דחיית שירות או ביום חזרה לשירות לאחר תקופת חל"ת (להלן: "יום הבחינה"), היה עם זקן או שפם וביקש היתר לגידול זקן מטעמים אישיים, מטעמים אישיים-דתיים או מטעמים אישיים-רפואיים.

(ב) היתר זמני יינתן על ידי אחד מהגורמים הבאים (הגורם הקולט את החייל לשירות):

(1) למתגייסים ביום גיוסם - מפקד שרשרת חיול במיטב.

(2) לעתודאים החוזרים לשירות - רמ"ד עתודה במיטב.

(3) לבני ישיבות החוזרים לשירות - רמ"ד בינ"יש במיטב.

(4) לחוזרים לשירות שגיוסם נדחה לצורך שיבוץ - רמ"ד סדיר ומעבר במיטב.

(5) לחוזרים לשירות לאחר שחרורם - מפקד שרשרת חיול במיטב.

(6) חוזרים לשירות קבע – מ. המרכז לגיוס לקבע.

(ג) היתר כאמור בסעיף-משנה (א) לעיל יינתן לפי נספח יא" טופס 18 ג" להוראה זו ויעמוד בתוקפו במשך 30 ימים מיום הבחינה. בתוך תקופה זו יהא על החייל להגיש את בקשתו להיתר מטעמים אישיים או להיתר מטעמים אישיים-דתיים. הגיש החייל בקשתו בתוך התקופה האמורה, לא יהא חייב לגלח את זקנו עד להחלטה סופית בבקשתו בהתאם להוראה זו (לרבות החלטה בערעור, אם בחר לערער).

(ד) חייל ישא את ההיתר כאמור בסעיף-משנה (א) לעיל, והעתק מהבקשה להיתר חריג לגידול זקן שהגיש למפקדו, הנושאת מועד הגשתה.

ב. מעבר יחידה וסיפוח:

1) היתר לגידול זקן שניתן לחייל, ימשיך לעמוד בתוקפו גם אם הוצב או סופח החייל ביחידה אחרת.

2) בקשה חדשה של חייל אשר נמצא בסיפוח, להיתר חריג לגידול זקן או שפם תידון ע"י הגורם המוסמך של היחידה בה מוצב החייל בהתאם להוראה זו.

ג. צורת הזקן או השפם:

1) חייל שהותר לו לגדל זקן או שפם באופן חריג, יגדל אותו בהתאם לכללים הבאים:

(א) הזקן והשפם יהיה מסודר והולם את ההופעה הצבאית הנאותה.

(ב) הזקן יהיה באחת משתי הצורות האלה:

(1) זקן מלא ועבות מהפאות יורד עד הסנטר (כולל שפם);

(2) זקן "צרפתי", המתחיל מאמצע הפנים ויורד עד הסנטר (כולל שפם).

(ג) חייל המגדל זקן יהיה רשאי לנוע כשזקנו אינו מלא ועבות רק בתקופה שבה החל לגדל את זקנו.

(ד) חייל רשאי לסדר זקנו, אך אינו רשאי לקצץ את זקנו לכדי זיפים.

ד. גילוח הזקן וגידולו מחדש :

1) ההיתר החריג לגידול זקן או שפם לפי סעיף א" לעיל בטל במקרה והחליט החייל לגלחו. במקרה זה החייל יכול להגיש בקשה חדשה לקבלת היתר חריג לגידול זקן או שפם לפי הוראה זו.

ה. ביקורת ומעקב:

1) בעל תפקיד שייקבע על ידי מפקד היחידה יבצע מעקב אחר תהליך בקשת היתר חריג לגידול זקן או שפם ותשובותיהם של הגורמים המוסמכים לכך על פי הנהלים בנושא המופיעים בהוראה זו. המעקב יבוצע על גבי טופס 18 ד". ניתן לבצע מעקב זה באופן ממוחשב בהתאם לטבלה המצוינת בטופס זה.

ו. ביטול היתר חריג

1) חייל שהפר את האמור בהוראה זו, רשאי הגורם המוסמך לבטל את ההיתר שנתן, לאחר ששמע את טענותיו של החייל בכתב או בע"פ בהתאם להחלטת הגורם המוסמך. החייל יהיה רשאי להגיש בקשה חדשה לקבל היתר חריג לגידול זקן או שפם.

ז. ערעור:

- 1) לא ניתן לחייל היתר לגידול זקן או שפם, או שבוטל היתר לגידול זקן או שפם, רשאי החייל להגיש ערעור על החלטה זו בתוך חמישה ימי עבודה בפני מפקדו של הקצין אשר דן בבקשתו.
- 2) אין בעצם הגשת הערעור לפי סעיף קטן 1) לעיל משום מתן היתר לגידול זקן או שפם. ואולם, חייל אשר במועד הגשת הבקשה גידל זקן לפי היתר קודם, לא יידרש לגלח את זקנו עד למועד קבלת ההחלטה בערעור.

ח. אישורים חריגים:

- 1) רמ"ט אכ"א רשאי להתיר חריגים לאמור בהוראה זו.

ט. תחילה:

- 1) הוראה זו תיכנס לתוקפה החל מיום פרסומה.

י. הוראות מעבר:

- 1) מי שהחזיק בהיתר לגידול זקן ביום פרסום ההוראה והעביר בקשה להיתר חריג לגידול זקן למפקדו תוך 30 ימים מיום פרסום ההוראה, לא יחייב לגלח את זקנו עד להחלטה סופית בבקשתו בהתאם להוראה זו (לרבות החלטה בערעור, אם בחר לערער). מפקדו של החייל בדרגת רס"ן יציין על גבי הבקשה את מועד העברתה על ידי החייל לטובת קבלת המלצתו.
זו "מי שהחזיק בהיתר לגידול זקן ביום פרסום ההוראה" – לרבות, היתר שהיה בתוקף ביום 30.6.2015 וכן היתר שניתן בין ה- 30.6.2015 ליום פרסום ההוראה (ובכלל זה, גם היתר לפי סעיף 43(א)(4)).

- 1) ב. חייל יישא את ההיתר והעתק מהבקשה להיתר חריג לגידול זקן שהגיש למפקדו, הנושאת מועד הגשתה.

- 2) לא הגיש החייל בקשה להיתר חריג לגידול זקן כאמור בסעיף משנה (1), ההיתר שהחזיק בידו לפי הסדר קודם – בטל.

- 3) לאחר קבלת המלצת מפקדו, יעביר החייל את הבקשה להיתר חריג לגידול זקן לנגד המשמעת ביחידתו אשר יעבירה כדלקמן:

(א) בקשה להיתר חריג לגידול זקן מטעמים אישיים – תועבר על ידי נגד המשמעת ישירות לקצין השלישות האגפי/ הזרועי/ הפיקודי.

(ב) בקשה להיתר חריג לגידול זקן מטעמים אישיים-דתיים – תועבר על ידי נגד המשמעת לרב היחידתי לצורך קבלת המלצתו. נתן הרב היחידתי המלצתו, ישיב את הבקשה לנגד המשמעת ביחידתו של המבקש. נגד המשמעת יעביר את הבקשה לקצין השלישות האגפי/ הזרועי/ הפיקודי.

- 4) סעיפי-משנה (1) עד (3) לא יחולו על היתר לגידול זקן מטעמים רפואיים שניתן עובר ליום פרסום הפקודה. היתר זה ימשיך לעמוד בתוקפו בהתאם לתקופה הקבועה בהיתר.

א. חייל בשירות החובה, המקיים אורח חיים דתי רשאי שלא להסתפר ולהתגלח במועדים שלהלן. קצין בדרגת רס"ן ומעלה יאשר זאת על גבי טופס 18-1 המצורף כ. **Error! Reference source not found.** להוראה זו.

1) ימי ספירת העומר – מהיום הראשון של חג הפסח (ט"ו בניסן) ועד לחג השבועות (ז"ב בסיוון), פרט ליום העצמאות ול"ג בעומר, שבהם מותר להסתפר ולגלח את הזקן. בנוסף, רב צבאי רשאי לאשר בכתב בתקופה זו לחייל המקיים אורח חיים דתי, להסתפר ולגלח את זקנו בהתאם למנהג אבותיו.

2) ימי בין המצרים – מי"ז בתמוז ועד י"ב באב, או בימים שבין א"ב באב ל-י"ב באב.

3) חול המועד פסח וסוכות – ט"ז בתשרי עד כ"ג בתשרי, ט"ז בניסן עד כ"ב בניסן.

ב. חייל בשירות הקבע, המקיים אורח חיים דתי ושאינו מגדל זקן בשגרה, רשאי שלא להסתפר ולהתגלח, כאמור בסעיף משנה א" לעיל, ללא צורך באישור מפקדו וללא חובת הצטיידות באישור כתוב.

45. מנהגי אבלים

א. הוראה זו, העוסקת בתספורת וגילוח, אינה חלה על חייל אבל עד תשעים ימים מפטירת אחד ההורים, או שלושים ימים מפטירת אחד הקרובים שעליהם חייל חייב להתאבל לפי דיני דתו.